

Reserapport: Jobbskuggning Koha

1. Bakgrund

Akademi för Ledarskap och Teologi (ALT) är en ideell förening som bedriver teologisk utbildning på sex platser i landet: Malmö, Göteborg, Jönköping, Örebro, Stockholm och Umeå. Örebro teologiska högskola, med rätt att utfärda kandidat- och masterexamen, är en del av ALT. I Örebro finns det största biblioteket med ca 60.000 volymer. På de övriga platserna finns studiecenter med bibliotek av varierande storlek. Totalt finns det ca 100.000 volymer i hela organisationen. Samtliga bibliotek utom Malmö använder f n Mikromarc. Det finns en bibliotekarietjänst på 100% inom ALT.

Enskilda Högskolan Stockholm (EHS, tidigare THS), vars biblioteksverksamhet påminner om vår, håller på att byta till Koha. Andra faktorer som fått oss att överväga Koha som bibliotekssystem är kostnaden för Mikromarc samt att företaget Bibliotekscentrum som äger och marknadsför Mikromarc nyligen bytt ägare. Det senare minskar konkurrensen på marknaden för bibliotekssystem och kan på sikt leda till högre priser.

I höstas var jag med på Kohas användarmöte i Skövde och fick höra talas om möjligheten till jobbskuggning. Jag ville då besöka något bibliotek som i likhet med oss hade ett system med huvudbibliotek och filialer, för att se hur detta fungerade i Koha. Jag nämnde detta till Ola Andersson, som arbetar med Koha på Luleås tekniska universitet (LTU), som var positiv till att ta emot mig. Min ansökan om medel till jobbskuggning godkändes därefter av projektets styrgrupp.

Detta är min reserapport från jobbskuggningen på LTU 17-18 juni 2019.

2. Förväntningar

1. Att få en överblick över hur Koha fungerar i praktiken på ett större bibliotek
2. Se mer av de olika modulernas funktioner
3. Se hur Koha fungerar i en organisation med flera bibliotek

Detta som underlag till ett beslut om att gå över till Koha eller inte inom ALT.

3. Aktiviteter

De systemansvariga på biblioteket förberedde ett upplägg för mina två dagar som gjorde att jag fick se och diskutera olika moduler och aspekter av Koha.

Jag fick en övergripande presentation av systemet och införandet av det till att börja med, samt en genomgång av administrationsgränssnittet och de olika parametrar som kunde ställas in. Under ett pass var jag med i utlåningsdisk och såg hur Koha hanterade in- och utlån, reservationer mm.

Vi pratade också om hur drift och förvaltning av Koha sköts på LTU. Då träffade jag även de driftansvariga på IT-avdelningen.

Jag uppskattade särskilt att de Koha-ansvariga (Ola Andersson och Viktoria Thiger) tog sig så mycket tid för att svara på mina frågor om Koha och den verksamhet systemet är en del av, inte minst hur olika system som Libris, EBBA (fjärrlån), EBSCOhost (e-böcker) samt EBSCO-produkterna EDS och Full Text Finder samverkar med Koha.

Ola berättade också om det goda samarbete som finns kring Koha i Sverige, med årliga möten, hemsida och diskussioner i Slack.

Eftersom Ola har IT-bakgrund gör han även cronjob, SQL-frågor direkt mot databasen och PHP-script för utöka funktionaliteten i Koha.

Det jag INTE fick se i drift var Kohas OPAC (eftersom LTU använder Libris som OPAC) och katalogiseringsmodulen (eftersom LTU katalogiserar i Libris). Katalogiseringsmodulen användes dock ibland för att snabbregistrera annat än böcker, t ex surfplattor som lånades ut.

4. Utfall

1. Att få en överblick över hur Koha fungerar i praktiken på ett större bibliotek

Det var viktigt för mig att se att Koha som open source-system fungerar väl i ett bibliotek som är större än vårt. Ola och Viktoria berättade att de besökt ännu större biblioteksorganisationer som Stockholms resp Göteborgs UB, och att man även där var nöjd med Koha. I Stockholm och Göteborg hade man arbetat ännu mer med integration av Koha med sina övriga system.

Inte bara de systemansvariga utan också resten av bibliotekspersonalen verkade väldigt nöjda med Koha, i synnerhet i jämförelse med det tidigare systemet Aleph (som var både dyrare och mer komplicerat).

2. Se mer av de olika modulernas funktioner

Genomgången av administrationsmodulen med möjlighet till olika inställningar (framför allt kring cirkulation) var intressant. Jag hade läst igenom den implementationsguide som finns på koha.se och fått en överblick över de inställningar som behövde/kunde göras. Vi kunde inte titta på alla i detalj, men det var bra att se hur det ser ut i ett system som är i drift.

Under tiden jag var med Viktoria i lånedisken fick jag också se hur cirkulationen fungerade. Eftersom terminen var slut och biblioteket dessutom befann sig i tillfälliga lokaler pga ombyggnad var det låg aktivitet. Utlån och återlämning sköttes dock alltid genom självbetjäning (återlämning genom att ställa boken på en vagn som läste av RFID!).

OPAC och katalogisering kunde jag som tidigare nämnts inte se i drift eftersom LTU använder Libris för dessa funktioner.

En nyutvecklad fjärrlånemodul för Koha såg jag demonstreras på användarmötet i Skövde hösten 2018. LTU använder systemet EBBA för fjärrlån idag. Vi på ALT har inte fler fjärrlån än att funktionerna i Libris fjärrlån räcker till för oss.

Förvärvs- och periodikamoduler är heller inte intressanta för oss i detta skede.

3. Se hur Koha fungerar i en organisation med flera bibliotek

Den största delen av LTU:s bibliotek ligger naturligtvis i Luleå. Det finns också bibliotek i Piteå och Skellefteå samt ett medicinskt e-bibliotek för anställda i Region Norrbotten och läkarstudenter i Sunderbyn. Man arbetar inte med "flytande bestånd".

Samarbetet mellan biblioteken fungerade väl i Koha.

5. Reflektioner

Min bild av Koha var redan positiv efter det användarmöte jag hade deltagit i. Jobbskuggningen i Luleå förstärkte mitt positiva intryck.

Man får dock inte glömma att ett större bibliotek i allmänhet inte bara har större behov utan även större resurser. Vi på ALT har t ex inte samma möjligheter att ta fram egna script och rapporter.

Under dagarna i Luleå kunde jag mentalt göra en lista över vad som rimligen skulle fungera för oss i Koha eftersom vårt arbetssätt är detsamma, och en annan lista över vad jag behöver undersöka eftersom vi på något sätt skiljer oss från LTU:s bibliotek.

På den senare listan står t ex:

- Gränssnitt för självbetjäning utan automater
- Möjlighet att söka i ett bibliotek åt gången i OPAC
- Katalogisering med import från Libris eller t ex Library of Congress
- Mer användarvänligt formulär för primärkatalogisering i Koha

Jag kommer att se vidare på dessa och andra funktioner med hjälp av den dokumentation som finns på koha.se samt kontakter med andra Koha-bibliotek.

Jag funderar också över om det skulle vara möjligt för oss att gå med i Libris i samband med ett ev byte till Koha.

6. Tack

Ett stort tack till Ola Andersson och Viktoria Thiger för er vänlighet och hjälpsamhet!

Tack också till styrgruppen för "KB-projektet" som beviljade projektmedel för jobbskuggningen!